

İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER¹

THE DIFFICULTIES PRIMARY SCHOOL FIRST GRADE TEACHERS ENCOUNTER IN TEACHING LITERACY

Dr. Barış YAMAN

Milli Eğitim Bakanlığı, Sınıf Öğretmeni, Malatya/Türkiye

Doç. Dr. İlhan ERDEM

İnönü Üniversitesi, Malatya/Türkiye

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.j.1141>

Reference : Yaman, B. & Erdem, İ. (2018). "İlkokul 1. Sınıf Öğretmenlerinin Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaştıkları Güçlükler", International Social Sciences Studies Journal, 4(28): 6534-6539

ÖZ

Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ve becerileri evde başlar. İki yaşına gelen bir çocuk kalemi tutarak kâğıda veya herhangi bir zemine bir şeyler çizmeye başlar. Evdeki telefon, bilgisayar, tablet gibi elektronik cihazları kurcalamaya kanal değişimi ve hatta bu cihazların kurulumları ile ilgili bir takım işlemler yaptıklarını gözlemliyoruz. Daha sonraki dönemlerde bir takım çizimleri daha belirgin yapmaya başlar. Bunların hepsi okuma ve yazmaya hazırlıkları kapsar. Özellikle okul öncesi dönemde bu hazırlıklar hızlanır ve okuma-yazma temel becerisini kazanmaya hazır hale gelir. İlkokula başladığında ya kendisiyle getirdiği birikimleri aktararak bu temel beceriyi kazanmayı kolaylaştırır ya da bu hazırlık süreçlerindeki birikimleri aktarmayarak okuma yazma öğrenme temel becerisini kazanmada bir takım güçlükler yaşar. İşte bu çalışma İlkokul 1. sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları güçlükleri ortaya koymak için yapılacaktır. Bu amaç doğrultusunda Malatya İli Yeşilyurt ilçesinde basit tesadüfi örneklem yoluyla belirlenmiş olan 20 İlkokul 1. sınıf öğretmeni belirlenip öğretmenlerin yaş, cinsiyet, kıdem, öğrenim durumu gibi demografik sorular yöneltilip okuma yazma öğretimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri yazmaları istenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılıp toplanan veriler analiz edilip öğretmenlerin 1. sınıf okutma yeterliğine tam sahip olmadıkları, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri gözlenmeden ilkokula başlaması ve öğretmene sıkıntı çıkarması, öğrencilerin teknoloji bağımlılığı neticesiyle dikkat eksikliği, odaklanma sorunu yaşadıkları, velilerin ilk okuma yazma konusunda bilinçsiz olduğu, ders kitaplarının yetersiz ve niteliksiz olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Anahtar kelimeler: ilkokul, 1. sınıf öğretmenleri, okuma yazma öğretimi

ABSTRACT

Preparation studies and skills about how to read and write begin at home. A two-year-old child starts to draw something on a paper or ground by holding a pen. We witness the children deal with the electronic devices at home such as phone, computer and tablet, and even do some operations about the installation of these devices. Afterwards, the child starts to make more distinct drawings. They all include the preparations for literacy. In particular, these preparations accelerate during pre-school and the child becomes ready to acquire the reading and writing skill. When the child starts primary school, he/she either makes it easier to acquire this basic skill by transferring these accumulation or suffers from some difficulties in acquiring the reading and writing skill by not enough to teach at 1st grade, students start school regardless of their readiness level and thus being a problem for the teacher, students' lack of attention and experience focusing problem as a result of technology addiction, parents are not conscious about reading and writing. Course books are not sufficient and qualified being able to transfer that from preparation process. This study will be held to reveal the difficulties 1st grade primary school teachers face in teaching literacy. For this purpose, 20 1st grade teachers from Malatya Yeşilyurt district were determined by simple random sample, and they were asked about their demographic features such as age, gender, seniority, education level, and to write the difficulties they face while teaching literacy. The data obtained by using scanning research method was analyzed. The teachers declared that they were not competent.

Key words: primary school, 1st grade teachers, teaching how to read and write.

¹ 24. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde (16-18 Nisan 2015, Niğde) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

İnsanlar, sosyal yaşam ve hayata hazırlık sürecinin temelini ilkökulda atar. İlkokul, okul öncesi dönemden sonra gelen ve öğrenim hayatımızın temel kademesini oluşturan örgün eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlarda sınıf öğretmenleri eğitim öğretim hizmeti vermektedir. İlk okuma ve yazma öğretimi de sınıf öğretmenlerinin akla gelen ilköğretimsel görevidir. Ancak çocuk, sınıf öğretmeni ile tanışmadan uzun süre öncesinden okuma yazmaya farkında olmadan da olsa hazırlanmaya başlar.

Okuma, yazılı sembollerin çözümlenip anlamlandırılmasıdır. Birey anlama ulaştığında, öğrenmeye başlamaktadır. Okuma uzun bir süreçtir. Sembollerini çözme, anlama, yorumlama zamanla kazanılmaktadır (Aslan & Dirik, 2008).

Akyol (2013) ailelerin çok küçük yaşlardan itibaren çocuklara kitap okuması hem çocukların kitaplara olan ilgisini arttırdığını hem de sosyal bir etkinlik olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu kitaplar okunurken bir yetişkine okur gibi değil de karşıdaki çocukla konuşur gibi okunması gerektiğini vurgulamıştır. Kasten ve Yıldırım (2013) çocukların ilk öğretmenlerinin informal olarak anne ve babanın olduğunu ve okula başlamadan önce aile ortamında çok şey öğrendiğini belirtmektedir.

Okuma yazma öğretiminde okul öncesi dönemde hazırlığını tamamlamış ve yeterli olgunluğa erişmiş çocuklara okuma yazma hemen öğretilmelidir. Beklenen olgunluk düzeyine gelmiş çocuklar için okuma-yazma öğretmeyi geciktirmek, henüz olgunluk düzeyine erişmemiş çocukların okuma yazma öğretilmeye zorlanması kadar tehlikelidir (Çelenk, 2003).

İlk okuma yazma öğretimi, okuma yazma becerilerini kazandırmanın yanında Türkçenin doğru, etkili ve güzel kullanılması, karar verme, iletişim kurma ve problem çözme gibi temel becerilerin kazandırılması da ilk okuma yazma öğretiminin içinde yer alır (MEB, 2005).

Çocuğun okuma yazma öğrenmeye hazır olmasının dışında “bağımsız” olmaya alışması da vardır. Çocuk bu zamana kadar kendi kendine karar vermeye hareket etmeye alışmış olması da gerekmektedir (Binbaşıoğlu, 2004).

İnsan başarılarının temelinde dile hakim olmak ve dili iyi kullanmak yatmaktadır. Hiçbir toplum çocukların çevreden öğrendiği basit konuşma dili ile yetinmez. Çünkü tüm öğretim alanları ve bütün dersler ulusal dille öğretilir. Bu bağlamda anne baba okuma yazma öğretimi için çocuğunu sadece okula göndermesi yetmez. Çocuk okula gelmeden önce dilin mantığını, sözelliğini kavramış olması gerekir (Çınar, 2004).

Daha sonra okulda da aldığı eğitimle belli düzeyde ve teknik olarak bir alt yapı oluşturur. Çocuğun kendi çabası da eklendiğinde yazma bir yaşam biçimine dönüşebilir. (Göçer, 2014a).

Öğretmen önceden belirlediği çizgilerle alıştırmaya yapar. Çizgi alıştırmaları yazı öğretiminin önemli bir hazırlık basamağıdır. Bu alıştırmalar yazma hazırlığı olmayan öğrencilere yapılacaktır. Kalem doğru tutabilen, yazmaya hazır çocuklarla yapılacak çizgi çalışmalarının süresi kısa olmalıdır. (Nas, 2004).

Oyunla öğrenme ve öğretme çalışmaları ilk okuma yazma öğretimi sırasında öğrencilerin dikkatini toplamak ve konuya ilgilerini arttırarak kalıcı öğrenme sağlamak amacıyla uygulanan bir tekniktir. Özellikle sesi hissettirme ve tanıma etkinliklerinde oyunlaştırma, eğitsel oyunlar öğrenmenin pekiştirilmesine yardımcı olur (Göçer, 2014b). Bu yüzden ilkökulda özellikle 1. sınıfta yapılan eğitim öğretim faaliyetleri eğitsel oyunlara temellendirilmelidir.

Araştırmanın amacı: Bu araştırmanın amacı, ilkökul 1. sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde kendisinden, öğrenciden, veliden ve ders kitaplarından kaynaklı yaşadıkları güçlükleri ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlere cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve daha önce 1. sınıf okutma durumları sorulup hemen sonrasında okuma yazma öğretiminde kendisinden, öğrenciden, veliden ve ders kitaplarından kaynaklı yaşadıkları güçlükler sorulmuştur.

Problem cümlesi: ilkökul 1. sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretimi sırasında karşılaştıkları güçlükler nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

İlkokul 1. sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma tarama modeli çalışmasıdır. “Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay,

birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen zaten oradadır. Önemli olan onu gözlemleyip uygun bir biçimde belirlemektir” (Karasar, 2009, s.77).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma evrenini Malatya ilinde bulunan 2014-2015 eğitim-öğretim II. yarısında ilköğretim 1. sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme kolay ulaşılabilir basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile ilköğretim 1. sınıfları okutan 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada ölçme aracı olarak sınıf öğretmenlerinin ilköğretim 1. sınıf öğrencilerine okuma yazma öğretimi sırasında, öğretmenin kendisinden kaynaklı yaşanan güçlükler, öğrenciden kaynaklı yaşanan güçlükler, veliden kaynaklı yaşanan güçlükler ve ders kitaplarından kaynaklı yaşanan güçlükler olmak üzere dört alt başlıklı sorular sorulmuştur. Ölçme aracı ayrıca cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve daha önce kaç defa 1. sınıf okuttuğuna ilişkin demografik yanıtların verildiği sorular da içermektedir. Bu ölçme aracının geçerlik çalışmalarında görünüş geçerliği ve kapsam geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuştur.

2.4. Verilerin Toplanması

Malatya ilinde bulunan 2014-2015 eğitim-öğretim II. yarısında bizzat araştırmacılar tarafından ilköğretim 1. sınıf öğretmenleri ders aralarında, öğle arası veya ders çıkışlarında kendilerine öncelikle araştırma hakkında bilgi verilip sonrasında da kendilerine yöneltilen sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Bu işlemler sırasında öğretmenlerin gerçekten gönüllü olmaları özellikle tercih edilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Veriler toplandıktan sonra kodlamalar yapılarak anahtar kelimeler belirlenmiş öğretmenlerin görüşleri buna göre analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara yer verilecektir.

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerinin dağılımı görülmektedir.

Tablo 1 Öğretmenlerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	10	50
Erkek	10	50
Toplam	20	100

Tablo 1 incelendiğinde örneklemden öğretmenlerin % 50’sinin kadın, % 50’sinin erkek olduğu belirlenmiştir. Örneklemden kadın ve erkek katılımcılar eşittir.

Tablo 2’de öğretmenlerin mesleki kıdemlerine ilişkin verilere yer verilmiştir.

Tablo 2 Öğretmenlerin mesleki kıdemleri

Mesleki kıdem	f	%
1-5 yıl	0	0
5-10 yıl	7	35
10-20 yıl	7	35
20-...yıl	6	30
Toplam	20	100

Tablo 2 incelendiğinde örneklemden öğretmenlerin % 35’i 5-10 yıl, %35’i 10-20 yıl, %30’u 20 yıl ve üzeri çalışmış olup mesleki anlamda kıdemlidirler. Örnekleminin büyük bir bölümünü tecrübeli öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo 3’de öğretmenlerin eğitim durumlarına ilişkin verilere yer verilmiştir.

Tablo 3 Öğretmenlerin eğitim durumları

Eğitim durumu	f	%
Ön lisans	3	15
Lisans	16	80
Yüksek lisans	1	5
Doktora	0	0
Toplam	20	100

Tablo 3 incelendiğinde örnekleme alınan öğretmenlerin % 80’i lisans mezunu olup % 15’i ön lisans mezunu ve %5’i yüksek lisans mezunudur.

Tablo4’de öğretmenlerin daha önce 1. sınıf okutma durumuna ilişkin verilere yer verilmiştir.

Tablo 4 Öğretmenlerin daha önce 1. sınıf okutma durumu

Öğretmenlerin daha önce 1. sınıf okutma durumu	f	%
İlk defa	1	5
1-3 defa	7	35
4-6 defa	6	30
6’dan fazla	6	30
Toplam	20	100

Tablo 4 incelendiğinde örnekleme alınan öğretmenlerin % 35’i 1-3 defa, %30’u 4-6 defa, %30’u 6’dan fazla defa 1. sınıf okutmuştur. Katılımcı öğretmenler 1. Sınıf okutma konusunda tecrübeli öğretmenlerdir.

Öğretmenlerimize “okuma yazma öğretimi sırasında kendinizden kaynaklı yaşadığınız güçlükleri yazınız” sorusunu yönelttiğimizde 13 öğretmenin kendisinden kaynaklı herhangi bir sorunun olmadığını belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra Ö1 kodlu öğretmenimiz “aşırı mükemmeliyetçi” olmasının okuma yazma öğretimi sırasında kendisine güçlük yaşattığını belirtmiştir. Ö6 kodlu öğretmenimiz “üniversite yıllarında konu ile ilgili eğitim almadığımız için zorlanıyoruz. Stajlar yeterli değil. Yaşayarak tecrübe edinerek öğreniyoruz” diyerek okuma yazma öğretimi sırasında kendisinden kaynaklı yaşadığı güçlüğü belirtmiştir. Ö7 kodlu öğretmenimiz “daha önce fişlerle (tüm dengelim) okuma yazma öğretmiştim, şimdi ise hem el yazısı hem de harf (ses) temelli olunca biraz zorlandım” demiştir. Ö9 kodlu öğretmenimiz “çok fazla hırslı olduğumu düşünüyorum. Bütün öğrencilerin aynı anda aynı şeyleri öğrenmelerini istiyorum. Bu da mümkün olmadığı için zaman zaman çok üzülüyorum.” diyerek yaşadığı güçlüğü belirtmiştir. Ö16 kodlu öğretmenimiz “her türlü idare toplantılarında motivasyonun kaybolması”nın okuma yazma öğretimi sırasında kendisinden kaynaklı güçlük yaşadığını belirtmiştir. Ö18 kodlu öğretmenimiz ise “öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı öğrencilerle birebir ilgilenememek” diyerek kalabalık sınıfların okuma yazma öğretiminde güçlük çıkardığını belirtmiştir.

Öğretmenlerimize “okuma yazma öğretimi sırasında öğrenciden kaynaklı yaşadığınız güçlükleri yazınız” sorusunu yönelttiğimizde Ö1 kodlu öğretmenimiz “öğrencilerin çoğu okumaktan zevk almıyor, okumayı sevdirmekte güçlük yaşıyoruz. Okul öncesi eğitimi almış olmalarına rağmen hazır bulunuşlukları yeterli değil. Özellikle bilgisayar, televizyon v.b durumlar çocukları olumsuz etkiliyor.” Ö3 kodlu öğretmenimiz “çocukların ilgisizliği ve çabuk sıkılmaları, bu yılın çocuklarının hiçbir şeyden hoşnut olmamaları”, Ö8 kodlu öğretmenimiz “son dönemdeki öğrencilerde tablet ve televizyon bağımlılığı olanların derse odaklanma sorunu oluyor. Çocuklar istediği her şeye sahip olduklarından öğretmene olan saygı yok denecek kadar az.”, Ö10 kodlu öğretmenimiz “aşırı derecede güven, ben zaten biliyorum tavrı” Ö15 kodlu öğretmenimiz “öğrencilerin derse hazır gelmemeleri, dikkatlerinin hemen dağılmaları, evde yeteri kadar tekrar yapmaları” Ö16 kodlu öğretmenimiz “aşırı şımartılmış çocuklarda uyum sorunu, hazır bulunuşluk düzeyinin çok alt seviyelerde oluşu (kalem tutamama, 20’ye kadar sayamama, parmaktaki sayıyı tanıyamama)” Ö18 kodlu öğretmenimiz “öğrenciler arasında seviye farklılığı nedeniyle çabuk öğrenen öğrencilerin diğer öğrencileri beklemek zorunda kalması” okuma yazma öğretimi sürecinde öğrenciden kaynaklanan güçlükler olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerde psikolojik hazır bulunuşluk farklılığı, yaşların küçük olması, el yazısı yazmada zorlanmaları gibi konularda öğrenciden kaynaklı güçlük olduğu belirtilmiştir.

Öğretmenlerimize “okuma yazma öğretimi sırasında veliden kaynaklı yaşadığınız güçlükleri yazınız” sorusunu yönelttiğimizde öğretmenler genel olarak; velilerin öğretmenleri karşılaştırması, öğrencileri karşılaştırması, öğretmene çok fazla sorumluluk yüklemeleri, el yazısını bilmemeleri, öğretmenle iş birliği içinde değil de öğretmenin açığını yakalamaya çalışması, özellikle de seslerin okunuşunu bilmemeleri

okuma yazma öğretiminde öğretmenlerimizin yaşadığı veliden kaynaklı güçlüklerdir. Genel olarak öğretmenler velilerin bilinçsizliğinden yakınmaktadır.

Öğretmenlerimize “okuma yazma öğretimi sırasında ders kitaplarından kaynaklı yaşadığımız güçlükleri yazınız” sorusunu yönelttiğimizde Ö1 kodlu öğretmenimiz “*kitaplar çok yetersiz mecburen farklı kaynaklar kullanmak zorunda kalıyoruz, özellikle Türkçe kitabındaki metinler çok uzun ve seviyeye uygun değil*” Ö7 kodlu öğretmenimiz “*ders kitaplarının düz yazılı olması işimizi zorlaştırıyor. Tam el yazısını öğretiyoruz, ders kitaplarını ellerine alınca düz yazıyla karşılaşmaları bocalamaya sebep oldu*” Ö20 kodlu öğretmenimiz “*MEB kitaplarındaki heceleme öğretiminde yanlışlar var, örnek: Al-i->Ali*” diyerek okuma yazma öğretiminde ders kitaplarından kaynaklı yaşamış oldukları güçlükleri anlatmışlardır. Ayrıca; etkinliklerin az ve kapsamın çok dar oluşu, metinlerin uzun olduğu ve ek kaynak kullanmak zorunda kalındığını belirten öğretmenlerimiz varken, sıkıntı yaşamayan öğretmenlerimiz de vardır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada elde edilen sonuçlar tartışma ve öneriler, araştırmanın kendi sınırlılığı içinde şu şekilde sıralamak mümkündür:

Öğretmenler ve öğretmen adayları okuma yazma öğretimi ve yeni ses temelli cümle yöntemine hakim olmadıkları görülmüştür. Ölçüm (1992) de benzer çalışma ile benzer sonuçlara ulaşmıştır. Bu anlamda öğretmen adayları daha iyi nitelikli yetiştirilmeli ve okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması gibi derslere ağırlık verilmeli. Mevcut 1. sınıf öğretmenleri sene başında toplanarak geçerli bir eğitimden geçirilmelidir.

Velilerimiz genel olarak ilk okuma yazma öğretimi konusunda bilinçsizdir. Velilere eğitim öğretim yılı başlamadan önce kurslar açılarak eğitim verilebilir. Böylece hem veli bilgilenip çocuğu için daha verimli olacak hem de öğretmen ile ilişkiler daha güçlenip başarılı sonuçların çıkmasına yardımcı olacaktır. Aksi halde öğretmen okulda bir şey anlatıp veli evde başka bir şey anlatırsa süreci sıkıntılı aşamalara taşıyabilirler. Özsoy (2006) yüksek lisans tezinde Eskişehir de benzer çalışmayı yapmış ve benzer sonuçlara ulaşmıştır.

Öğrencilerde dikkat süresinin çok az olması, odaklanma sorunları maalesef çağımızın güncel sorunu olan teknoloji bağımlılığıdır. Bu bağımlılığın ilkökul 1. sınıfta bile göstermesi durumun vahametini göstermektedir. Çocuklar için evde, okulda bu teknoloji bağımlılıklarının önüne geçilmelidir. Çocukların doğa oyunları oynamaları ve arkadaşlık ilişkileri geliştirmeleri hususunda ortamlar hazırlanmalıdır. Aksi halde dikkat eksikliği, odaklanma sorunu olan, içine kapanık, yalnızlığa çekilen bir nesil karşımıza çıkabilir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2013). *Türkçe ilkökuma yazma öğretimi*, 13. Baskı, Pegem Akademi yayıncılık, Ankara.
- Arslan, D. & Dirik, M. Z. (2008). *İlköğretim İkinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Güçlüklerini Gidermede Okumayı Geliştirici Duyuşsal Yaklaşımın Etkisi*, Eğitim Fakültesi Dergisi XXI (1), 1-18.
- Kasten, W. C., Yıldırım, K. (2013). *Okuma ve yazma eğitimi: tek başıma öğrenemem ki!*, 1. Baskı, pegem akademi yayıncılık, Ankara.
- Çelenk, S. (2003). *İlkokuma yazma programı ve öğretimi*, anı yayıncılık Ankara.
- Binbaşıoğlu, C. (2004). *İlkokuma ve yazma öğretimi*, Nobel yayıncılık Ankara.
- Çınar, İ. (2004). *Kuram ve uygulamalarıyla ilkökuma yazma öğretimi*, 2. Baskı, İnönü üniversitesi matbaası, Malatya.
- Göçer, A. (2014a). *Yazma eğitimi*, 1. Baskı, Pegem akademi yayıncılık, Ankara.
- Göçer, A. (2014b). *Etkinlik temelli ilkökuma ve yazma öğretimi*, 2. Baskı, Pegem akademi yayıncılık, Ankara.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- MEB, (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu* (1-5. Sınıflar). Ankara, Devlet kitapları müdürlüğü basım evi.
- Nas, R. (2004). *Metinlerle ilkökuma-yazma öğretimi*, Ezgi kitabevi, Bursa.

Olçum, Y. (1992). *İlkokuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler Konusunda Öğretmenlerin Görüşleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Özsoy, U. (2006). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Okuma-Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi.